

ТОШКЕНТ ШАҲАР
МАҲАЛЛАЛАР
ИШИНИ
МУВОФИҚЛАШТИРИШ
КЕНГАШИННГ
РЎЗНОМАСИ
Ҳар ойда иккى марта
чиқади.
«Тошкент оқшоми»
наши.

Маҳалладор

1992 йил
28 май
№ 10 (70).

* Бозор иқтисодиёти ва ҳаёт «МЕҲРИБОНЛИК» ҚўЛ КЕЛМОҚДА

ПОИТАХТИМИЗДАГИ «Мевазор» маҳалласида ташкил этилган «Меҳрибонлик» тикув цехининг фаолият кўрсататганига бир йилдан ошиди. Қичик корхонада пойтахтимизнинг турли район, даҳа, маҳаллаларида истиқомат қилаётган уруш ва меҳнат ногиронлари, Қаҳрамон оналар, ёлғиз оналар, кам даромадли оиласлар меҳнат қилишяпти. Бу ташаббус II-гурӯҳ ногирони Г. Пехтарова томонидан шу тоифадаги кишиларга ғамхўрлик қилиш, уларнинг моддий ва маънавий эҳтиёжларини қондириш мақсадида юзага келган. Тикув дастгоҳларida бир маҳомда ишлаётган чевар онаҳон, бувижонларимиз билан сұхбатда бўлиб, ҳақиқатда ҳам уларнинг бажараётган ишларидан мамнунликлари, айни чогда кўтарини руҳда меҳнат қилаётганларини сезиш мумкин.

— Биласизми, синглим, — деда гап бошлади I-гурӯҳ ногирони Гулчехра опа Муҳаммадиева. — Шундай олижаноб ишларни амалга оширишда, биз ногиронларга ғамхўрлик қилиш учун ҳамма ҳам ўз зиммасига бунча ташвиши олавермайди. Галинахон уддабурон, ишбилармон аёл экан. Шу қизимизнинг сўзларига қулоқ осган, ташаббусларини қўллаб-куватлаган барча-барчага миннатдорчилгимиз чексиз. Тикув дастгоҳларини қаранг, ўтириб, маза қилиб тикасиз. Қандай завқли. Хайрият, халқимиз меҳр-оқибатли.

— Ҳа, Гулчехра опа, тўғри айтасиз, — деда гапга қўшилди келишган жувон Ораста Мақсудова. — Бу ерда нафақат ногиронлар, балки кўп болали аёллар ҳам меҳнат қилишади. Турли ерлардан: Юнусобод, Эски шаҳар, Чилонзор, Шайхонтоҳур ва бошқа ерлардан ҳам келиб ишлашади. Ўз ўйда ўтириб, тикадиган ногиронлар ҳам бор. Уларнинг ўйларига ҳом ашё олиб бориб, буюртма тайёр бўлгач, яна цехимизга олиб келишади. Ишимиш яхши-ю, аммо ҳозирча жойимиз бироз қийнаб турибди.

— Чиройли-чиройли тикилган халат, кўйлакларимизни одамларнинг эгнида кўрсан, ўзимдан-ўзим хурсанд бўлиб кетаман, — деди чевар Зухра опа Зайнiddинова. — Бизга катта-катта корхоналар буюртмалар беради. Шу келишувларимизга биноан белгиланган вақтда тикиб бераверамиз. Савдога ҳам талаб тушаяпти. Бу ишларнинг барчасига боши-қош бўлган бошлигимиз Галина Вағильевна ҳар бир сўзи-ю ишининг устидан чиқа-оладиган фидий аёл. Озигина чўрткаесарлик, жиззакилиги бор. Аммо булар талабчанликдан келиб чиқади.

Мен тикувчи аёллар билан бўлган сұхбатда шунга амин бўлдимки, ҳеч бир яхшилик, зэгуллик изисиз йўқолмас экан. Чеварларнинг мамнунлигини уларнинг табассумли юзларидан ҳам илғаб олиш мумкин.

Мамлакат АЗИЗОВА.

* Район ҳокимлиги тизимларида

МУҲОКАМАДА – КУНДАЛИК ЮМУШЛАР

ЧИЛОНЗОР район ҳокимлиги ижроия маҳкамасида маҳалла комитетлари раисларининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтиди. Мажлиси район ижтимоий муаммолар ва ёшлар билан ишлаш бошқармаси бошлиғи ўринбосари Азиз Нишонов олиб борди. Кун тартибидаги янги ташкил қилинган маҳаллаларнинг келгусидаги фаолияти, ҳарбий хизмат ёшига этган ўсмирлар ўтасида тарбиявий-ахлоқий ишлар олиб бориши, маҳаллалардаги ўй бекалари, ёлғиз кишилар, ҳарбий хизматдан бўшаган ёшларни иш билан таъминлаш масалалари кўриб чиқилди.

Район маҳаллалар ишини мувофиқлаштириш шўйбаси йўриқиси Абдуллаев Абдуҳалилов янги ташкил қилинаётган маҳаллалардан 25 тадан 20 таси хоналарга кўчib ўтиб, ўз фаолиятларини бошлаб юборгани, қолганига хона ажратиш, керакли жиҳозлар билан таъминлаш масалалари устидада иш олиб борилётганини, яқин орада янги маҳалла комитетларига телефонлар ҳам ўрнатилишини маълум қилди.

Район маъмурӣ-хўкум бўйими мудири К. Ксинкин, фарзандлари ҳарбий хизматга чақирилажак ота-оналарнинг ҳуқуқлари ўзларида эканликлари, жумладан, хоҳлашса фарзандларини бошқа шаҳарлерга шартнома бўйича юборишилари, ёки ўз ўлкамизда хизмат қилишга колдиришилари мумкинлиги ҳақида гапириди. «Фақат тўғри тушунтириш керак, — деди у. — Ҳар хил миш-миш, тухмат ва бўхтонларга ишонавериш керак эмас. Чунки ёшлардан мустакил Ўзбекистоннинг умди катта».

«Меҳнати биржаси вакили Н. Ражапова маҳаллалардаги ўй бекаларига, ёлғиз кишиларга, ҳарбий хизматдан қайтган ийитларга узлари ёқтирган соҳалари бўйича, билим ва лаёкатларига қараб иш билан таъминлаш учун бор имкониятларини ишга сола олишларини айтди.

Мажлис якуннада кўхна маҳаллалар раислари янги жамоаларнинг раисларига, уларнинг маҳаллада иш юритиш тартиб-коидаларини йўлга кўйишларидаги якундан ёрдам беришга тайёр эканликларини билдириши.

Т. ЭРКИНОВ.

Маҳаллада ҳар қандай тадбир: байраму тантаналар, маросиму маърака-

лар ана шундай ҳамжиҳатлида ўтказлади.

* Биринчи саҳифага мактублар

ОИЛАВИЙ ХОТИРЛАГАН МАҶҚУЛ

Кейинги пайтда Хотира куни қақида кўп фикр-мулоҳазалар билдирилаяпти. Мен ҳам кўнглимдаги гапларни баён этишга жазм этидим. Бизнинг оиласимизда (балки бошқа хонадонларда ҳам) бир одат бор. Бувам ва бувим вафот этган кунлари барча қариндош-уруғлар бир ўйга йигилишади. Кейин қабристонга бориб, марҳумлар хотирасига тиловат қилиб, ўйларига тарқаладилар. Шу куни турган

гапки, қабрлар атрофи бегона ўтлардан тозаланиб, суприб-сидирлади. Майли, расмий Хотира куни бирор кунга белгилансин. Аммо марҳумларни асосан улар вафот этган кунни оиласив ҳёдга олингани маъқул деб ҳисоблайман.

Латифжон ТОЖИБОЕВ.

ТАНДИР НОНЛАРИ КУПАИТИРИЛСА

Сотувчиларнинг айтишича нонлар харидорларга купон билан сотилаётгани туфайли баъзан кейинги кунга сурилиб, суви қочиб қолаяпти. Пойтахти

мизда яшовчи туб адолининг асосий қисми уй нонларини истеъмол қилишга ўрганишган. Лекин ун билан таъминлаш қийин ахволга тушиб қолгандан бери улар анча камайиб қолди. Ҳозирги кунда нон заводлари ва цехлар керакли миқдорда нон маҳсулотлари етказиб беришатгани қувончиликдир. Аммо патир, оби, қатламали нонлар савдога кўпроқ чиқарилса кўнгилдагидек бўларди. Улар тўйимли ва мазали, шу билан бирга тезда суви қочиб, қотиб қолмайди.

Анвар ХИДИРОВ.

«Тош қабрлар ичра ётмиш жон фидойи жангчилар, Кўкдаги лочнилар-у, ўтда ёнган танқчилар..»

Ҳар доим овознигор орқали ушбу ёниқ сатрлар эшистилганда беихтиёри қалбларни тўлқинлантиради. Айнича уруш даҳшатларининг гувоҳи бўлган кекса отахонлар бу қўшиқни ўзгача изтироб билан тинглашади. Уни лирик хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов алоҳида шавқ ва илҳом билан куйлади. Пойтахтимизнинг Кушбеги мавзесидаги Полвонариқ, Башлиқ ва Күшбеки маҳаллаларининг уруш ва меҳнат кексалари учун ўтказилган кечада ҳам у ўзининг ажойиб қўшиқларни билан йигилганлар кўнглини хушнуд этди. Ар Розий номли 127-мактабга шу куни энг табаррук кишилар, кекса онахонлар ташриф буюриши. Лирик хонанда,

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Ҳожиакбар Ҳамидов ўз хайрия дастурини бугунги баҳтили кунимиз, тинчлик учун жон фидо этганлар хотирасига баҳшида этди.

ҲАЙРИЯ ДАСТУРИ

Учрашувдан сўнг у кишини сұхбатга тортдик.

— Ҳожиакбар ака, бошқа жамоаларда ҳам ҳайрия концерти уюштирудингизми?

— Албатта. Бир неча йиллардан бўйн савобли ишларга қўй уриб келаямиз. Масалан, Наврӯз арафасида Республика болалар жамғармаси ҳамкорлигидаги Қозиробод маҳалласидаги

масжид қурилишида устозим. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Фахриддин Умаров билан иштирок этиб, йигилганлар кўнглини хушнуд этди.

— Сиз ҳозир дастага бошчилик қилаётган экансаниз...

— Бундан олти йил муддам Тошкент давлат иқтисодиёт дорилғунуни қошида «Лирика» деб номланган ўзбек халқ ашула ва раҳе дастасини ташкил этган эдик. Ўнга дорилғуннинг 30 нафардан зиёд иқтидорли ёшлари жам бўлишган. Жамоамиз асосан ўзбек миллий қўшиқларини куйлади. Шуниси қувончилики, жуда кўп мамлакатлар ва чет элларда ижодий сафарларда бўлиб, ўз ижодшодамизни бойитиб қайтди.

Зулфия ДУСМУХАМЕДОВА.

ТАРИХИЙ НОМДА

Яқинда Шайхонтоҳур районидаги учта – Микоян, Микоян маҳалласида истиқомат қилиб, Улуғ Ватан уршида мардларча ҳалок бўл-

ган Убайдулла Йўлдошев, «Известия» маҳалласи шу жойнинг эски номи бўлган «Шоҳидан тепа», «1 май» маҳалласи эса «Эшон гузар» деб чомланиши тўгрисида қарор қабул қилинди.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

ДАРВОЗА эшигини қия очиб, уй соҳибини чақиришга эндигина оғиз жуфтлаганимда останада турган бир жажигина қизалоқ олдимга югуриб келиб, икки қўлини кўксига босиб:

— Ашшалому алайкум, амақи, уйга киринг, — дедарров ортига бурилди. — Ойи, ойи, уйимизга меҳмон келди, меҳмон келди!..

— Ваалайкум ассалом, катта қиз бўлинг! — дедим мен ҳам унга ҳавасим келиб.

Кўп ўтмай останада кўлида сочиқ ушлаган келинчак кўринди.

— Ассалом алайкум, келинг, ичкарига киринг, мен ҳозир дадамни чақираман, — деди хушумоалалик билан уйга таклиф қиласкан. — Ичкарига кираверинг..

Юзимга енгил шабада урилганек кўзларим равшан тортиб, кўнглим төгдек кўтарилди. Чарчоқларим ҳам унтилди. Таширифим салом билан бошланди, ишқилиб, бу ёғи ҳам баҳайр бўлсин, деб кўйдим ичимда. Беихтиёр кўзим дарвазахонанинг оддий, аммо бирпастда кўзни яратиб юборадиган зангори бўёқда безаклар солинган ойнадек силлиқ девору шифтларига тушиб, баҳридилиб очилди. Қойил, дедим ичимда, уй эгасининг қанақа одам экани юз-кўзидан қандай билиниб турган бўлса, хонадони ҳам шундоға, ҳеч бир сунъийлик йўқ, ҳаммаси рисоладагидек. Ҳовли юзининг ёғ тушса ялагудек тоза ва озода эканидан пайқадимки, Рифат аканинг келинлари ҳам иймон-этиқодда, одоб-ахлоқда намуна бўла оладиган таг-туғли, меҳнат-севар инсонларнинг фарзандлари бўлса ажаб эмас. Айниқса чиннидай қилиб артиб-тозаланган айвон деразаларининг шаффофдек бўлиб туриши ҳар кимни ҳам ҳайратга сола керак.

— Э, э, келинг, келинг, ўғлим...

Хаёлим бўлинди. Йўлакдан Рифат ака чўзинчоқ юзи, зиррак кўзларига бир ширин табассум олиб чиқиб келди.

— Ия, ия, останада туриб қолибсиз-ку. Қани, қани, ичкарига киринг-чи, — кейин ошхона томонга қаради. — Фаридахон қизим, чойга қаранг-чи, биз меҳмонхонага кириб турамиз.

— Овора бўлманг, — дедим ичкарига киришга ийманиб. — Мана шу супада ҳам гаплашаверамиз. Кўп вақтингизни олмайман.

Рифат аканинг тили ширинлиги, хушумоалалиги, ҳар қандай масалани юришириб юборишлари ҳакида кўп эшигандим. Ҳозир ҳам шундай бўлди.

— Ия, — деди менга қараб, ҳайрон бўлгандек. — Меҳмондан ҳам улуги бор эканми?

Ноилож қолиб, Рифат аканинг раъйига қараб, дастурхон тузалган шинамгина меҳмонхонага кирдим. Оёқларимни узатиб, яхшилаб жойлашиб олгач, келин билан

пиёладан иккимизга чой қўйиб бериб, кейин чойнакни Рифат аканинг олдига суриб, чиқиб кетди.

— Рифат ака, — дедим кўлимдаги бўш пиёлани дастурхонга қўятуриб, — сиз ҳақинизда ишхонангизда ҳам, маҳаллангизда ҳам кўп яхши гаплар эшидик. Шунга... ўзингиз билан ҳам озгина сұхбатлашсак деган ниятда ташриф буюргандик.

— Зап кепсиз-да. Энди

Калинин районидаги «Москва» жамоа ҳўжалигига қарашли бўлган) ҳайдовчи бўлиб ишга кирдим. Кейинчалик 1959-60-йиллари 2-МТС тугатилиб, ўрнига 2-автомобилочинат очилди. Машинани ўзгартириб, такси ҳайдовчилиги кила бошладим. Мана ҳозир умумий иш стажим 42 йил бўляяти, ёшим 62 га кетаяти. Айтмоқчи, ўғил-қизларимни ёшлигидан ўқиши даъват этиб келдим,

и. Невараларимни айтмайсизми, жами 8 нафар. Бир-биридан ширин, бир-биридан ёкимтой. Ҳар куни шуларни бағримга босиб, яшаётган умримдан миннатдор бўлиб кетаман. Ана, болалар ҳам боғчадан келишашти: Нозимахон Музаффар, Жамшид Дилноза, Гулчеҳро Азиза... Кизимда ҳам иккитаси бор: Сайдмаҳмудхон билан Нодира. Қаранг, қаранг, шуларни яхши кўрмай бўладими?

Шунинг учун келажакни, отонангни ҳам ўйлаб иш тутгинъ — деб маслаҳат бериб турганимиз. Йўқ, қаранг, ҳаммаси ўйлаганимдан ҳам зиёда бўлиб чиқди. Узлари ҳам кўпдан бери бир-бириларига синашта бўлиб юришган экан, шунга бўёғи ҳам силлиқ кўди. Катта келиним Мъалумахон — шифокор, Оромхон — хизматчи, Фаридахон — муаллим... ҳаммаси бир-биридан одобли, бир-биридан хушмуомала. Ҳа, ўғилларим ўзларига турмуш ўртоқ топишида янгишишган экан. Ҳонадонимизда ҳали бирон марта (кўз тегмасин) қаттиқ-куруқ гап, йигин-сиги эшигилмаган.

— Фарзандларингизни ичмайди, чекмайди, дейишади. Шу ростми? — дедим у кишининг ўйчан юзларига тикилиб туриб.

— Рост, ўғлим, рост. Нега дессангиз, баъзи оталар, энди ўғлим катта бўлиб қолди. одамларга қўшилиб қолди, деб болаларига безътибор бўладилар. Менчи, мен: «Йўқ, ўғлим, ичкиликка ружу кўйма, дейман. Бу қиликлардан ҳеч ким раҳмат топмаган. Сенлар раҳмат тоғидиган яхши хулқлар пайида бўлинглар» дейман. Тўғрида, бир жойда ичиб олиб, ўзини эплолмай қолса, «лаънат» айланиб кимга келади? Менгами? Мен ичмасам, чекмасам, бирориннинг дилини оғритмасам... Хўш, айтинг-чи, нега мен «падарингга лаънат» деган сўзни эшитишим жерак. Шунга, болаларим, қўйларинг шу ишни, дейман. «Ҳар не бўлса суксиз тилингдан кўр» дейишади. Бу гап бекорга айтилмаган. Ўзингиз ўйланг, одам дунёга бир марта келса, бундек одамга ўхшаб ўйнаб-кулиб кетмайдими, нима қиласи бир хатоси учун бир умр қийналиб?! Мен шунақа деб ўйлайман: одамдан яхши ном қўлиши учун аввало ҳамма ёмонликлардан ўзини тийиб юриши керак. Биз ўтамишетамиш: ортимизда болалар қолади. Нима кераги бор зурриётларимизга зарбулмасал бўлиб юриши. Ҳа, дарвоже, оиласиз маҳалла-кўйда озми-кўпми обрў топишида маҳалла ақлининг ҳам катта хизматлари бор. Кўз тегмасин, яхши маҳаллада яшаймиз. Ҳалқи меҳр-оқибатли, меҳр-муруватли, бир-бирига инок. Бизни катта қилиб, вояжа етказган, ҳалқ ўтасида қадр-кимматимизни шунчалик жойига кўйган маҳалла ахлига миннатдорчиликимиз чексиз. Шундек обод маҳалламиз билан фахрланмай бўладими!..

Рифат ака билан хайрлашиб, пойтахтимизнинг Шотурсун Ғуломов маҳаллесидан чиқар эканман, ўйга чўмаман: «Ҳа, инсон безаги унинг одоби, ахлоқи, тарбиясида, бойлиги эса кўнгилларга эккан яхшилик ургуларида экан».

Зоир ТУРСУНОВ.

СУРАТДА: Рифат ака оила аъзолари даврасида.

Тавлов ҳомийси Ўрта Осиё кабеллар ишлаб чи-карниш бирлашиласидаги «Чинор» ижара корхонаси.

мен нима ҳам дердим, агар ёзганингиз болаларимга, кўни-кўшинига, маҳалла-кўйга, қолаверса, ҳалқа фойдаси тегадиган бўлса, марҳамат, ёзинг. Аммо мени мақтаманг, борини ёзинг. Эшигандирисиз, мен оддий такси ҳайдовчи-симан. Менинг шу болаларим, келинларим, невараларимдан бошқа ҳеч қандай бойлигим йўқ.

— Кечирасиз, Рифат ака, эшишимга қараганда, фарзандларингизни ўқитишига кўп этибор берган экансиз...

— Тўғри, ўғлим, отам Тўхтамиш Турсунхўжаев муаллим бўлганлар, — деди Рифат ака ўйга чўмиб. — Аммо нима қилайлики, ўша вақтларда, яъни уруш даврида замон оғир эди. Дехқончилек билан кун кечирардик. Моддий масалада қийналганимиз учун ҳам ота-онам мени ўқита олмаган. Биласиз-ку, у вақтларда ўқитувчilar жуда ҳалол, пок бўлишган. Кейин 2-МТСга (илгари)

ўқиши учун нима керак бўлса ҳаммасини ҳозир қилдим. Уларнинг яхши ўқишилари учун шароит яратиб бердим. «Ҳой, одам бўламан десанг ўки», дедим. Онаси Жамилахон ҳам муаллим бўлгани учун уям менинг гапларимни кувватлаб турарди. Ҳайрият, ўғил-қизларимнинг ҳаммаси аъло ўқиб, мактабни ҳам, олийгоҳни ҳам олтин медаль, қизил дипломларга битириши. Ҳозир ҳамма болаларим касбли, хунарли: катта ўғлим Ҳикматжон Тошкент давлат Тиббиёт олийгоҳида бўйрак касаллилари бўйича иқтидорли шифокор, Нигматжон 2-пойабзал фабрикасида хизматчи, Нурилла ўғлим ўзим билан 2-автомобилочинатда мухандис. Ҳасан — ошпаз, Тоҳиржон ҳам ўтган ийли қурилиши техникумини битириб, соҳаси бўйича ишлапти. Қизларим Нафиса 1-шашар касалхонасида катта ҳамшира, Зуҳра «Шарқ гули» фабрикасида бригада бошли-

Жажжи-жажжи қизалоқлару болажонлар дарров Рифат акани қучиб олиши:

— Ассалому алайкум, бува. Биз боғчадан келдик. Энди ўйнагани олиб чиқасизми?

— Олиб чиқаман, болаларим, олиб чиқаман, — деди Рифат ака ҳар бирини навбат-мавбат ўпид туриб. — Ҳозир ҳовлида ўйнаб туринглар, хўпми. Мен амакиларинг билан озгина гаплашиб олай... Ие, ие, амакиларинг салом бердиларингни ўзи?

Ҳаммаси жўр бўлиб салом бериб, яна гурр этиб, ҳовлига чиқиб кетиши.

— Рифат ака, қўшиларингизни обдон мақтаси...

— Ҳозир юраги тоза одамга яхшии ўйлиқар экан, шекилли. Келинларимни ҳам ўғилларимнинг ўзлари толишган. Фақат биз «Ҳой, ўғлим, бу умр савдоси — бир янгилишсанг, охиригача кетаверасан.

Биттадан тухум олаверасиз.

Товуқларга жўхори, буғдой, овакт колдиклари, кўкатлар беринши тавсия қиламан. Уларнинг олдида доимо идишда майдо тошлар, ойна синиклари бўлиши шарт. Булар озуканинг яхши ҳазм бўлишишга ёрдам беради. Оҳак колдиги, бўр эса тухум қобигини ишлаб чиқиш учун керакли моддалар хисобланади.

МУҲАРИРИЯТДАН: кўриниб турибдики, хонадонда товуқ парваришларинг ҳеч қандай қийин жойи йўқ. Озгина кунт ва хоҳиши бўлгани. Мутахассиснинг фибрларига шуни кўшишма қилимомизизки, битта жўхани ўртача 10—15 сўмдан сотиб олсангиз, тухумга киргандан кейин бир ой давомида ўзининг харажатларини қоплар экан. Колгани эса (ўртача иккى кунда битта тухум—2 сўмдан) оила иқтисодини мустаҳкамлаш учун аскотади.

ТОВУҚ БОҚҶАН АСЛО ЮТҚАЗМАЙДИ

мунтазам товуқ боқиб келаяти. Биз муштариимизнинг истагини инобатга олиб, у кишидан паррандани парвариш қилиш тартиб-коидалари тўғрисида гапириб беринши илтимос қилдик.

— Аввало ишни жой тайёрлашдан бошлаган маъкул. Бир кунлик жўжалар ўн беш кечакундуз давомида 35 даражада иссиқда сакланиши лозим.

Дастлабки пайтлар омихта емга, (буғдой, жўхори, турли хил дармондорилар аралашмаси) творог, қатик, кўк пиёз, барра беда майдади.

лаб, қўшиб берилади. Жўжалар озуканинг яхши ҳазм қилиши учун ҳар 3—4 соатда оз-оздан таъминлаб борилади. Биринчи беш кунликда имкониятга қараб ширин сув ҳам бериб борилса, улар бақувват бўлиб ўсади. Бундан ташқари шу давр мобайнида 20 та жўжка шунча пширилган тухум истевмол қилса фойдадан ҳоли эмас.

Агар яхши ётибор бериб, тўйимли озуқалар бериди турисла товуқ 5,5—6 ойда, бўлмаса 7—8 ойда тухумга киради. Дармондориларга бой озуқалар билан таъминлассангиз кунига

МУҲАММАД Каримов эл таҳсинга сазовор бўлган машҳур ҳофиз. У кишининг ширали овози билан мақом йўлла-рида айтилган ҳазин ва дилрабо қўшиклиарни эшитмаганилар бўлмаса керак. Ҳа, ҳофизнинг ўзбек миллий мусиқа санъатига қўшган, қўшаётган улкан ҳиссаси, қўшиклиарниң ҳар бирни даҳида ҳамди санонларни ҳар қанча гапирсан, ёзсан — кам. Аммо бизнинг улкаби субдатимиз «Мадалладош» муҳлислини қизиқтирган саволлари туфайли юзага келди.

— Муҳаммаджон ака, очиги, сиз яшаётган ҳофиз Кўдаки мадалласида бўллиб, ўзимни та-моман бошқача дис қўлдим. Гўё сершовски шахардан бир пасда тоза ва осуда, кишилари вазмини ва очиқкўнгил бир ажойиб қишиликчага келиб қолгандек бўлдим. Халиқа та-нилган ҳиздек машҳур ҳофизни оддий бир ҳонадоқда туришинингизни кўриб, сизга бўлган ҳурматим янгем ошиди.

— Мадаллада ҳамма баробар. Шунинг учун уйимга ортиқча зеб бериб ёки ўзимга ҳурматталаб, иззатталаб бўлсан, биламанки, кўччиликдан ажралиб қоламан. Зебни иморатга, юриш-туришга эмас, кўпроқ одобга берган маъқул. Мадалламиз одамларини вазмини, очиқкўнгил деялсиз, бу — тўғри. Негаки, одамларимизда иймон-эътиқод, каттага хурмат, кичикка иззат бор. Бу одатлар ота-боболаримиздан тутилалепти. Ўзим ҳам бошқалар сингари шу ерда туғилиб, яшаб келаяпти.

— Агар сизнинг машҳур ҳофизлигинизни сийлаб, «Муҳаммаджон ака, яйраб-яшнаб ўшанга» деб, давлат томонидан янги ўй берилса кўчармидингиз!

— Йўқ, ўғлим. Мадалладан ажрагим йўқ. Бу ерлар менга кадрон бўллиб қолган. Бундан ташқари, мадалламиз-дагиларнинг ҳаммаси кўздай яхин. Яна сизга бир гапни айтсан, ҳамма ҳам ўз юртида азиз. Энди, тўғри, ҳонадоңларимизга ҳали газ келтирилмаган, бошқа кулайликлар ҳам йўқ. Аммо шу ерда нима бўлса, азоми, қувончми, барчанини мадалладошларим билан баҳам кўраман.

— Муҳаммаджон ака, озгира ёшлик чөглерингиз даҳида гапириб берсангиз.

— Дадамиз Карим хожи (танбур чалардилар) Мулла Тўйчи ака, Гулом кори ака, Фойинбек ҳофиз билан бирга улфатчилик қилишарди. Мен ўшандана ўн етти—ўн саккиз ёшларда эдим. Улар янги қўшиклиарнинг ҳар бир сўзини мұхокама қилишар, ундан кейин одоб-ахлоқ, илму меърифатдан сұхбат қуришарди. Охирида кизиқчилик бошланниб кетарди. Мен уларга дастёрлик қилиш баҳона сўзларига кулок солиб, қўшиқчиликка бўлган меҳрим кундан-кунга ривож топиб борарди. Кейин Шайхонтохурдаги «Ўспиринсоветига» (хозирги «Санъаттаройи») кинотеатри, биноси ғарбида, катнай бошладим. Кундузи тўтаракда, кечаси улфатчиликларда бўлардим. Кўниқ ўзинингизни мадалладошларидан кетарди.

— Улфатчиликлар факат ходоидиларда ўтказиларниди! — Кўпроқ «Каллахона»даги ойхонада бўларди. Ҳофизлар ўғлинонов, Ақбар кори, Турин Каримовлар гурунгларни издириб туришарди.

— Мадаллада яшаш яхши, одам одамни танийди, меҳу оқибатни бир-биркдан давре тутмайди. Эслаб кўриниг

дирада бор экан, кўраяпмиз. Имтиёзлардан фойдаланмайман. Ҳали бирор ерга мурожаат қилганим йўқ, уяпаман. Кейин одамлар менга караб, ачинишларини истамайман. Қўшиқ айтиб, кам бўлаёттанимиз йўқ.

— Мадалладаги тўй-тантаналарга ҳам вакт топиб турасизми!

— Менда одам ажратиш йўқ. Аввало ким бўлмасин. У мен учун ўйига, тўйига таклиф қилаётган одам. Бундан фаткат курсанд бўлиш керак. Кўпчилик табиатими билади. Бир жойдаги тўйни насия килиб, иккинчисига ўтолмайман. Мадалладаги тўйларни ҳам кенда килмайман. Бу -- бурчим ҳам. Мадаллада канака тадбир бўлса, бош устига — хамиша шу ердаман. Клубда

қадимги урф-одатларимизнинг яхши томонларини олиб, кераксизларидан воз кечиш керак.

— Муҳаммаджон ака, кeling, яхшии ўзингизнинг тўйнингизни гапириб беринг. У вактдаги келин-куёвлар ҳозирги замондек күёв — шаҳзеда, келин — маликага ўшамаганинг

— Кундузи соат иккита ўртоқларимни чакириб, тўй бошланган. Шўрава тортилган дастурхонга. Кейин соат бешда мўйсафидлар келинникидан келганидан сўнг, биз отланганимиз. Асосин тўй келинникида ўтарди-да. У ёқда аввал домла ҳамманинг гувоҳлигига келин-куёвларнинг розиликларини олиб, кейин никоҳлаб кўярди. Сўнг икки ёшнинг масъулият ва бурчлари ҳакида маъруза ўқилади. Тўй келиннинг ўйдәк тугаб, ҳамма ўй-ўйига таркалди. Энди күёв уч-тўрт ошина билан ўйига келиб, келинникинг келишини кутишади. Келин чимилдикка киргач, ошналарига «сизлар ҳам менга ўшаб кўёв бўлинглар» деб, ниҳят килади. Шунинг ўзи бўлган тўй. Бундай дабдабалар очиги айтсан, ортиқча пули борлардан чиқкан.

— Авваллари тўйга бирор хизмат юзасидан боргувчи одам: ҳофизми, ошпазми ёки яна қандайдир вазифадаги кишилар тўй эгасининг атаганинга қаноатланарди...

— Бу одат ҳали йўқолиб кетган эмас, ўғлим. Ориятли, виждонли, халқ ўртасида обрўси бор одамларда сақланиб қолган. Чунки уларни шу камтарлиги учун халқ севади. Аслида ҳар ким ўзига бахо беравермай, бошқалардан баҳосини билсин-да. Аслида тўйга қўшиқ айтишга ёки ошамлашга келган одам инсоф юзасидан тўй эгасининг туриш-турмушига ҳам ўтибор берниш керак. Кўпгина мадалла раисларига иочорроқ юшайдиганлар бўлса, айтинг, тўйларида савоб учун хизмат килиб кетамиз, деб айтиб кўйганим. Бир кампирнида тўйда бўлдик. У бизни курук кетказиша кўймай, 20 сўм берди. Керак эмас, дуо килиб кўйсангиз бўлди, десам, йўқ, барибир пул берди кўярда-кўймай. Энди бўёғини ўшишинг. Уша куни шундоқнина ён қўшениси бизни тўйига таклиф килди. У ёқка ҳам бориб, хизмат килдик. Кейин, ишонасизми, улар юргириб бориб, кампирдан: «Неча пул бердингиз? Қанча оларк?» — деб сўрашибди. Кампир ҳанча берган бўлса, шунча беришмоқчи. Бўлмаса, кампирнинг ахволи маълум, кўшини эса ўзига тўқ, таг-таглини деб. Бунисига нима дейсиз? Шунака одамлар ҳам бор.

— Мадаллада тинч-тотув, итифоқ бўлиб яшашнинг сира нимада, деб ўйлайсиз?

— Менимча, бу аввало мадалла рабсига боғлиқ. Агар унинг обрў-хурмати бўлса хўп-хўп, бўлмаса, бу нарса кийин.

— «Мадалладош» муҳлислирига тилак ва ниятларингиз!

— Мен учун мадалла — ҳам отам, ҳам онам. Мадаллани севинг, ҳар бир кишисини хурмат қилинг ва бир кун булар ўзингизга яхшилик бўлиб қайтади.

Сўхбатдош Зоир ЗИЕ.

ти. Одамлар лойдан қийнаб, бундай канализациянинг боридан йўғи юхши, деб нолимоқдалар.

Райондаги мутасадди ўртоқлар бирозгина ўтиборни қаратсалар бошланган иш нидоясига етиб, биз ташвишдан кутулган бўлардик. Ширкатчилар эса ўзлари яратган янгиликдан уялиб, инсофа келиб коладилар, деган умиддамиз.

Сиддик ЖАЛОЛОВ,
Акмал Икромов районидаги Журжоний мадалласи фуқароси.

* Хорижга
танилаёттак
Хунармандларимиз

БЕШИКДА УЛҒАЯР ДУНЁ

Машҳур бешиксоз Мирали ота Ҳакимовлар сулоласини пойтахтимизнинг Эски шаҳар қисмидаги билмаган одам кам топилса керак. Уз иктидори ва гулдек ҳунари билан эл орасида обрў топган уста бутун умри давомида қанчадан-қанча бешикларни ясад, одамларнинг ҳожатини чиқарди.

Эндиликда кексайиб, белидан кувват-мадори кетаёт, болалигидан бу хунарнинг сир-асорларини ўрганиб олган Тўра ака давом этириб келмокда. Сулола аныанасини авлоддан-авлодга қолдирмокни мақсад килиб олгани учун у шоферликни ташлади. Нима ҳам қилсин эди. Отаси кексайиб қолган бўлишига қарамай уларнинг хонадонига бешик сўраб келувчиларнинг адоги кўринмасди. Шунда Тўра ака ҳеч иккимай отасининг устахонасидан пойтешани қўлига олди.

Тўра аканинг оиласи Юнусобод даҳасидаги Жомий мадалласида тотув ҳаёт кечирмоқда. Шуниси қувонччили, фарзандлардан Мирпӯлат, Мирсуннат, Мирхайдар ва Зулайхолар ҳам бу қадимий ва ноёб ҳунарни пухта ўрганиб олишган. Уларнинг ҳар бир мустақил иш юритишинг эгадир.

Биз ушбу мавзуга қўл уришдан аввал кўпгина бозорларни айланаби чиқиб, бешиксозлар билан сұхбатда бўлдик. Масалан, Чорсу ва Олой бозорларидан битта бешикнинг нархи 500 сўмдан 800 сўмгача кўтирилиб кетган. Сўмнинг кадри чақага тенглашиб бораётган бугунги кунда бунга ажабланмаса ҳам бўлади. Масаланинг бошқа томони борлиги Тўра ака билан сұхбатлашганда аёнлашди.

— Хунармандлар ширкатга аъзо бўлишгани туфайли йилига давлатга икки-уч минг атрофида солик тўлайдилар, — деди у киши. — Бунинг эвазига эса деярли ёрдам кўрсатилмаяпти. Бешикларга турли жило берадиган бўёқларни қўлдан сотиб оламиз. Чунки давлат корхоналаридаги тайёрланётган бўёқлар мойли бўлиб, уларни ишлатиш бешикларнинг ташки қўриниши, узок сакланиши ва гўдакларга завқ-шавқ бағишишга завқ-шавқ бўлди. Уларнинг бир килоси бозорда икки ярим, уч минг атрофида турди. Бундан ташқари бешикка факат тут, тол ва ақация дараҳтлари ишлатида. Усталар бундай дараҳтларнинг танасини қишлоқлардаги хонадон соҳибаридан нақд пулга сотиб олишади. Ана шулар эвазига тайёрланётган махсулотимизнинг нархи тобора кўтирилиб бораояти.

Америка, Туркия ва бошқа давлатларга сафар уюштирган бир неча санъат дасталаримиз устанинг қўлида жило топган бешикларни олиб боришган эди. Бўни карангли, ўзбек бешиклари чет элликларда катта кизиқиш ўғота бошлади. Яхинда Туркиядан келган олти нафар ватандошларимиз у кишидан бешик харид қилгани фикримизнинг ёрқин далилларидир.

Раҳмонқул ҚОДИРАЛИЕВ.

* Кутлуғ ташриф Муҳаммад КАРИМОВ: «МАДАЛЛАМ— ОТАМ, ОНАМ...»

та бўлган ишқибозликни, бошқа томони ҳаммадалламизми, хуллас рози бўлдик. Икки ярим ой тайёрланни, кейин хоразмликларга «Гулсара» асарини қўйиб бердик. Мен Қодир ролини ижро этдим. У ёқдаги ишни қойиллатганимиздан кейин Абдураҳмонга этибор кучайиб, уни Мирзачўла ўюришиди. Тағин... у бизниум ўша ёқка бошлади. Яна театр! Ишқибозчиликимиз бор эдида, дарров артист бўллиб кетдик. Ролдаги қўшиклиарни ҳам ижро этиб кетавераман, денг. Кейин 1942 йили урушга кетиб келдик.

— Улға Ватан уруши ногирони экансиз. Давлат имтиёзларидан фойдаланиб туришим!

— Билмадим, мен ўзимни «инвалид» деб юргани ор килеман. Нега десангиз, бирордан ортиқ, бирордан кам ишламайман. Факат бир кўлим ярамай қолганда, бўлмаса, тор ўрнига танбур чалардим. Яна, бу ногиронлик ҳам так-

ти. Одамлар лойдан қийнаб, бундай канализациянинг боридан йўғи юхши, деб нолимоқдалар.

Райондаги мутасадди ўртоқлар бирозгина ўтиборни қаратсалар бошланган иш нидоясига етиб, биз ташвишдан кутулган бўлардик. Ширкатчилар эса ўзлари яратган янгиликдан уялиб, инсофа келиб коладилар, деган умиддамиз.

Сиддик ЖАЛОЛОВ,
Акмал Икромов районидаги Журжоний мадалласи фуқароси.

Утган йили кўчаларимиз — канализация кувурлари жатила бошлагандага боши из осмонга ётган эди. Шулар кўнгилдагидек бориб, қурлар кўмилди. Аммо ўғи ўлда-жулда қолиб кетти. Биргина бизнинг Замахшай кўчасидаги 4-утувда 60 и ортиқ хонадон жойшган. Йўлсоз ширкатчилар кутавериб, тоқатимиз ё бўлгач бир неча марта йон ободончилик бўлимишар килганимизда кудукка ўрната бошлашди. Биз кўнглими жойига ту-

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси 32-йи.
Телефонлар: 32-53-66, 33-99-42.

Мадалладош

ЖАМОАТЧИЛИК
ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ.